

Lidi se tu usmívají, žít se tu dá

Carl Haber učí v Praze budoucí filmové režiséry. **Jiwon Shin** buduje evropské designéřské studio. **Pepper de Callier** předává zkušenosti byznysmanům. Všichni tři byli ve Spojených státech úspěšní. Proč se rozhodli žít v Praze?

»Zavřeli jsme kočky do přepravek, nasedli do auta a vyrazili na Prahu. Za tři týdny už jsem tu učil na filmové škole,« vzpomíná Carl Haber ve své oblíbené restauraci v Opatovické ulici v centru Prahy na přesun z Bukurešti v srpnu roku 2005. »Tady kolem mám teď svůj malý svět,« rozpřahuje náruč. Má na mysli Pštrossovu ulici, kde sídlí soukromá filmová škola PCFE, a nedaleko odsud také nový domov, kde přistál s rumunskou manželkou Carmen a milovanými kočkami.

Carmen odešla z Rumunska hned v roce 1990 do Spojených států, a tam se spolu seznámili. Žili v Los Angeles, ale v roce 2004 se museli dočasně přestěhovat do Bukurešti, aby pomohli Carmeninu nemocnému otci. Nebylo to vůbec jednoduché. Carl to bral spíš jako dobrodružství, ale Carmen zažívala deprese, když viděla, jak málo se tam za těch čtrnáct let změnilo.

Když jejich pobyt v Bukurešti končil, zvažovali, co dál. Zpátky do USA, kde museli kvůli otcově nemoci vrátit peníze na televizní seriál, jehož natáčení bylo právě na začátku? Nebo snad do Říma? A tehdy Carl Haber objevil inzerát, že Pražská filmová škola hledá učitele.

»Neměl jsem tušení, do čeho jdu,« vzpomíná. »Ale jedním jsem si byl jist: Horší než Bukurešť to nebude.« Přijel se představit, místo získal, a tři dny chodil po městě, aby je dostal do krve. »I když odhlédnu od toho, že některé domy se rozpadají a vozovky nejsou dokonalé, tak vidím, že lidi se tu usmívají a rozdíl proti Rumunsku jsem vycítil za čtyřicet hodin,« vybavuje si.

Šel po Karlově mostě a přímo odtamtud zavolal své ženě do Bukurešti: »To místo tady můžu mít. A mimochodem, je to absolutně nádherné město.« A ona se hned nadchla a volala: »Pojďme tam! Pojďme tam!«

Carl Haber je filmař. Na prvním filmu s podílem ve Spojených státech už v roce 1978. O té době byl režisérem, scenáristou a producentem hraných filmů i dokumentů v Londýně, New Yorku, Rio de Janeiru, Vídní, Římě a Los Angeles. Narodil se ve Filadelfii, film studoval v Londýně. »Pak jsem žil devět let v New Yorku deset let v Římě, šest let v Los Angeles a v roce 2004 deset měsíců v Bukurešti,« vypočítává. A od konce srpna roku 2005 je tedy v Praze.

»Skutečnost je mnohem lepší, než jsem čekal,« pochvaluje si. »Žena píše prózu, ale v Bukurešti vůbec nemohla psát. Teď zase začala, to je dobré znamení,« raduje se.

Carl Haber v Praze přednáší herectví pro režiséry v jednorozhodných kurzech, kde jsou studenti ze sedmadvaceti zemí. Má rád intimní a neformální atmosféru školy, jež sídlí ve starém domě. »Je památkově chráněný,« upozorňuje hrdě, když

»Tohle město má duši,« říká o Praze Jiwon Shin, kterou tu prý inspiruje »úplně všechno«.

vstupujeme do půvabného atria. Miluje učitelské povolání. Otec je profesor a matka učitelka, něco z toho mu jistě přešlo do krve. Líbí se mu, že pražská filmová škola je hodně zaměřená na praxi. »Jeden student z New Orleansu na závěr roku spočítal, že se tu při studiu podílel na dvaadvaceti filmech,« říká s uspokojením.

Zdůrazňuje, jak dobře byl v Česku přijat. Nikdy se prý nesešel s předsudky. »Lidi vás tu berou, když zjistí, že to, co říkáte, není hloupé. A když jste odjinud, zajímáte je o to víc,« konstatuje.

Loni v létě ho čekalo šest volných týdnů, a tak se rozhodl, že natočí český film s českými herci. Vznikl tak film *The Wrong Mr. Johnson* s Klárou Issovou v hlavní roli a v dalších rolích s Lucií Vondráčkovou, Hynkem Čermákem, Klárou Apolenářovou a Danielou Choděrovou. Příběh se odehrává v Praze a je založen na záměně postav

dvou Američanů shodného jména. »Jeden z Jimů Johnsonů je můj kamarád Nick, Kanadan velmi známý z filmu *Lístek do nebe*,« prozrazuje Carl Haber. »A ten druhý je Geoffrey, černý herec z New Yorku.« Film by měl být vtipný a sexy v duchu starých hollywoodských snímků, které jsou realistické i absurdní zároveň.

Práce s českými herci Cara Habera nadchla. »Ti lidi tu pracují jak soumaři,« žasne. »Nejen že jsou talentovaní, ale vzorně se připravují, jsou profesionální, zaujatí pro práci. A jak jsou skromní! Třeba taková Lucka Vondráčková, mohlo by jí vadit, že nemá hlavní roli, mohla by mít nějaké problémy s egem, ale nic takového! Nebo Hynek Čermák, to je jeden z nejlepších herců, s jakým jsem kdy pracoval. Točil jsem už ledaskde a tvrdím, že čeští herci patří k nejlepším na světě,« říká s přesvědčením.

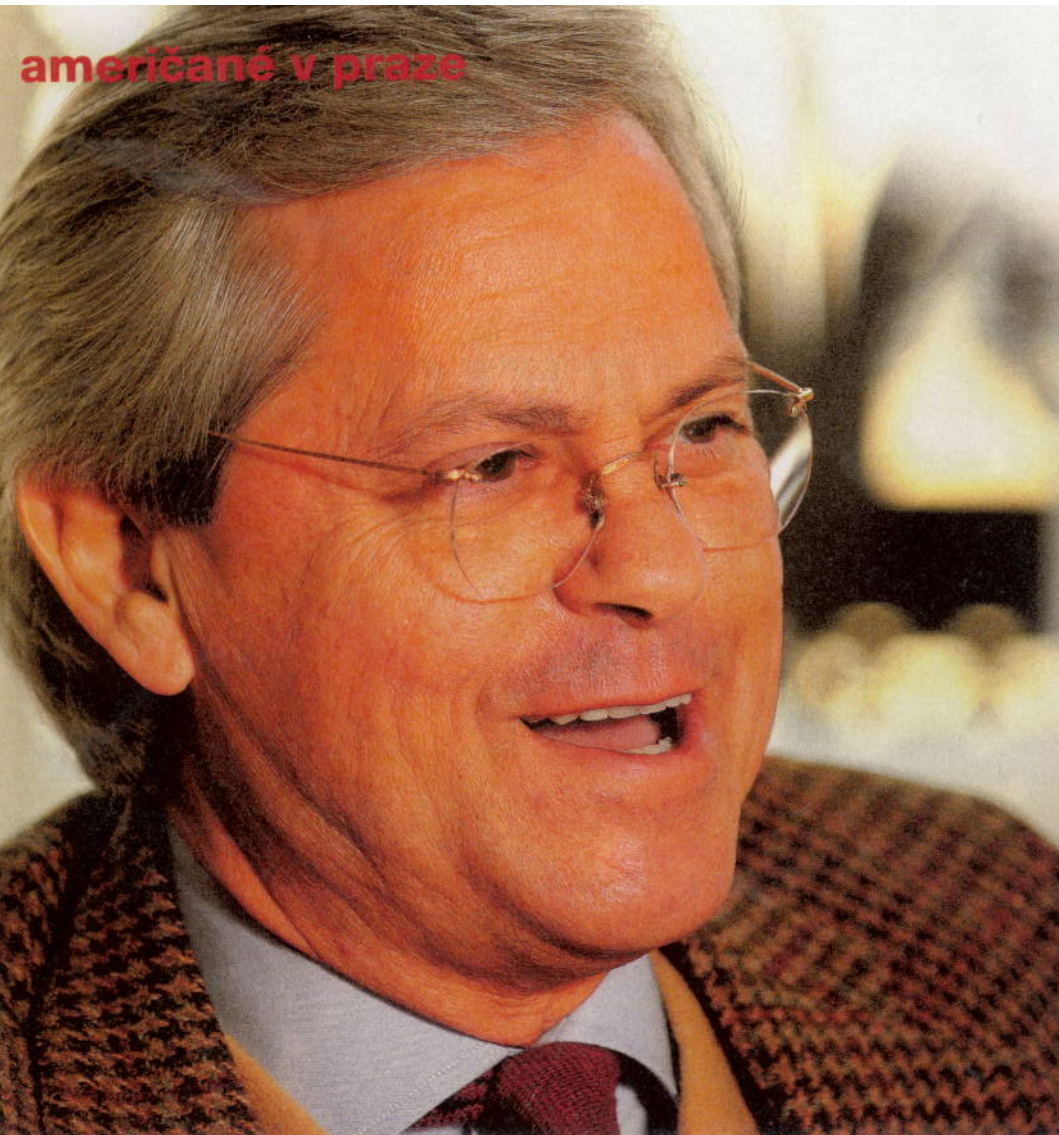
Pan Johnson je teď ve stadiu postprodukce a měl

by být hotov na přelomu února a března. Příby Carl Haber rád natočil další český film.

»Nežiju tady jen mezi cizinci,« říká. »Poznáčím dál víc Čechů, zatím těch, kteří mluví česky.« Má doma učebnici češtiny, problém ví v nedostatku času. »Chci tu nějaký čas žít. Myslím, že by bylo stupidní žít tu a neznat jazyk,« už

Most Praha – New York

»Ne, vůbec toho nelituju, že jsem se rozjel pro Prahu,« říká drobná Jiwon Shin v zivém parku v Praze na Letné. Mluví tichým jemným hlasem a vystupuje tak skromně, že by nikdo nehledal ženu, jež má za sebou v úspěšnou mezinárodní kariéru v oblasti módy. Už v roce 1989, ještě při studiu, navrhla pro firmu Samsung. To ještě žila v jihokorejském Soulu. Tam pracovala mimo jiné pro hotovost, pro módní a kosmetické firmy.

Pepper de Callier prošel kursem češtiny, sbírá české umění a soudí, že pojem cizinec je třeba nově definovat.

Jiwon Shin chce pomáhat mladým českým designérům proniknout do světa.

► Od roku 1995 působila v New Yorku. Od té doby řídila víc než pět desítek projektů týkajících se firemních značek a dalších produktů pro velké hotely, letecké společnosti, kosmetické, internetové a další firmy. Mezi jejími klienty jsou takoví giganti jako například Microsoft, UPS, Sony, Samsung, Nautica, Estée Lauder, US Airways, Japan Airlines. Od roku 1991 sbírala ve Spojených státech jedno prestižní mezinárodní ocenění za druhým.

A teď už zhruba půl roku sídlí v jedné letenské ulici. S objemným skicákem v červených deskách přitíštěným k hrudi chodí pražskými ulicemi. »Žít tady je báječné,« říká. »Tohle město má duši, jeho věk, umění, kultura, to, jak si lidi váží jeden druhého, to všechno mě oslovuje.«

Jiwon Shin tu založila pražskou kancelář studia Firefly, teď je to tedy Firefly New York&Prague. Má v úmyslu zachovat si své pracoviště v New Yorku, působit na obou stranách oceánu a vytvářet mezi oběma místy most. »Jsem zvyklá pracovat na několika projektech najednou,« říká, »na tom se nic nemění. Internet a videokonference nám umožňují přijímat a odevzdávat práci, jako bychom byli na místě, i když tam nejsme.«

Ráda by tu našla nové klienty, přenesla sem víc než desetiletou zkušenost z New Yorku ve

vší její rozmanitosti a pracovala s mladými lidmi na mezinárodních projektech.

Prahu vnímá jako inspirující místo. Ten pocit prý pramení z prostředí. »Je tu tolik krásy všude. Všechny ty tvary, noční světla, prostě všechno,« svěruje se. »Když jdu například podél řeky, mám chuť malovat, tvořit. Cítím, že mě to tady může obohatit, že tu lépe porozumím životu.«

Na druhé straně by chtěla pomáhat zdejšími kreativním mladým lidem, kteří chtějí napomáhat změnám a prorazit do světa. Přednášela na Bienále grafiky v Brně, na velvyslanectví USA v Praze i na Karlově univerzitě a setkala se se studenty designu. Teď se těší, že je pozná blíže.

Pomaloučku se sžívá s prostředím a s lidmi. Otázce, co ji tady těší, když právě nepracuje, nerozumí. »Já pracuju pořád,« ohradí se. »Miluju tu práci, těžko ji dokážu oddělit od ostatního. Myslím na své projekty, i když se třeba procházím po parku.«

Už tady ovšem narazila na jazykovou bariéru. »Tiskaři mě požádali, abych se začala učit česky, protože nemluví plynně anglicky, a tak je pro ně obtížné pracovat v angličtině,« svěruje se. Zatím ale prý až na výjimky potkává jen lidi, kterým angličtina nedělá potíže. Chce se naučit česky především výrazy a obraty spojené s oborem. »Opravdu se mi tu líbí a chci se dorozumět, a proto uvažuji o studiu češtiny, a opravdu se jí naučím,« říká odhodlaně.

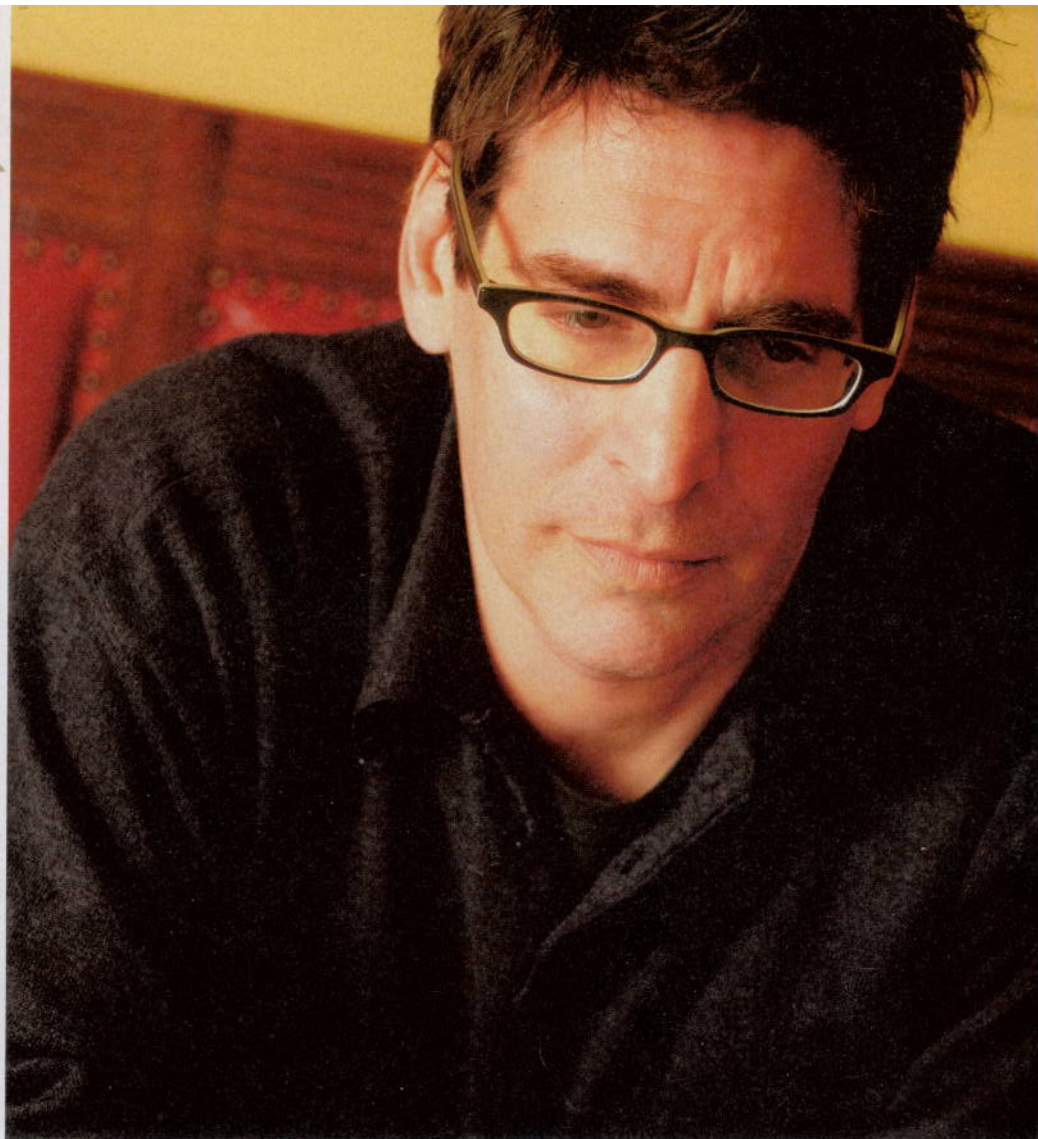
Tady je naše základna

Když zkušený odborník na vyhledávání a koučování manažerů Pepper de Callier ve Spojených státech zhruba před třemi lety odešel do důchodu, vyhověl ženinu přání, aby se načas usadil v Evropě, kde vyrostla. V mládí žila v Německu a ve Francii, tančila ve stuttgartské baletní akademii a bruslila v revui Holiday on Ice. V Evropě nechtěla žít na jednom místě. Napřed zakotvila farmě ve Francii, v kraji Champagne. Potom zakali farmu v Toskánsku, uprostřed dvaceti hektarů sadů. Nakonec začali pomýšlet na Káhiru, protože tam žije matka paní de Callier.

V té době se potkali se svou českou známou Danou Huňátovou, nynější velvyslankyní v Malajsii. »Dana mě znala dost na to, aby jí došlo, že kdybych nebudu pracovat, jednoho dne se nejspíš zblázním,« vybavuje si pan de Callier klíčový moment. »V Česku se teď děje spousta věcí. Proč se nepřestěhuješ k nám?« zeptala se ho Dana Huňátová.

Manželé váhali, o České republice nevěděli prakticky nic. Oči jim otevřela pozvánka z Prahy na ekonomické fórum Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. »Zatím jsem byl na zasedáních, manželka se tu rozhodla. A když fórum skončilo, zeptala se: »Můžeme tu zůstat?« Souhlasil jsem, že to tedy v blízké budoucnosti zkusíme,« vzpomíná Pepper de Callier.

Do Prahy přišli v létě roku 2004. Čím víc

»Čeští herci jsou skvělí,« prohlašuje Carl Haber poté, co natočil svůj první český film.

poznávali, tím víc se jim jevila jako místo, kde by mohli žít trvale. Pak se novopečený Pražan setkal s Janem Bubeníkem a stal se jakýmsi jeho mentorem. Po čase se dohodli, že svůj přátelský vztah zpečetí profesionální spoluprací a Pepper de Callier se stal předsedou společnosti Bubeník Partners, jež se zabývá vyhledáváním manažerů. »A tak jsme se s manželkou rozhodli, že tady zůstaneme, našli jsme si byt v Pařížské ulici, a jsme tady,« uzavírá Pepper de Callier prostě.

Manželé absolvovali kurz češtiny na Karlově univerzitě. Považovali by za aroganci, kdyby neznali alespoň základní konverzační obraty. Neměli prý předsudky vůči východní Evropě, ale věděli o ní jen to, co se dočetli v Newsweeku a v magazínu Time. »Teprve když jsem na vlastní oči uviděl, co se tu děje v byznysu, jaký to tu má potenciál v lidech, když jsem poznal kulturu a historii téhle země, jako by se mi splnilo cosi, co jsem měl odjakživa uložené někde hluboko v mysli,« vybavuje si Pepper de Callier.

Projevuje se jako člověk s velkou schopností sebereflexe. »Češi potřebují trpělivost s námi, s lidmi ze Západu, kteří si myslí, že vědí všechno. Přitom se tady můžeme mnohému naučit,« soudí. On by se na oplátku rád podělil o zkušenosti z byznysu, které sbíral skoro čtyřicet let.

»My na Západě toho o některých stránkách byznysu víme víc, protože jsme se celý život

pohybovali v tržním prostředí,« říká. »Ale mnoho našich mladých odborníků má špatné návyky, protože díky internetu a technice je všechno okamžité. V posledních deseti letech si osvojili takový ten přístup ‚Mám na tebe tři minuty a musím letět‘. Lidem to rozhodně neposloužilo.« Pepper de Callier oceňuje, že Češi v byznysu dokonce ani teď, kdy se tu všechno mění, nezapomínají na to, jak obrovskou hodnotu mají mezilidské vztahy. To by se tu podle něj měli lidé ze Západu učit.

»Doufám, že tyhle aspekty se ze zdejšího života nevytratí a chci k tomu přispět,« svěřuje se.

Pracuje s lidmi, kteří vyrostli velice rychle, jako mnozí ve střední Evropě. Stačilo, že mluvili anglicky, a hned přeskočili stadia vývoje, kterými by v západní Evropě a v Americe museli projít, a dostali se na vedoucí místa. Pomáhá jim pochopit úskalí, se kterými přicházejí do styku.

»O tom, jak mě Praha překvapila, mluvit nebudu, o tom mluví každý. Lidi sem přijíždějí, a nemohou uvěřit té kráse,« říká. Zmiňuje svůj úžas z lidských příběhů, z toho, jaké nepředstavitelné překážky zdejší lidé museli překonávat. Zároveň ho prý ale překvapilo zjištění, jak moc jsme si podobní v tom, co chceme, ve svých nadějích a snech.

Přiznává, že jeho život změnilo setkání s Václavem Havlem a čtení o jeho osudech. Fotogra-

fii, kterou mu bývalý prezident dal, si vysta na čestném místě v pracovně. »Kolik lidí dokáže riskovat život kvůli něčemu jinému, než je roba nebo víra?« ptá se.

Stal se poradcem Fora 2000 a snaží se prosvědčit své americké kolegy k účasti na něm, aby tu zazněl i hlas byznysu. »Letos jsme poprvé měli kulatý stůl o byznysu,« chlubí se.

V Česku manželé na rozdíl od Francie a Itálie žádnou farmu nemají. Cestují, oblébali si Česko Krumlov. A doma i na cestách hodně čte. »V mládí se mi nechtělo číst klasiky, tak to dělá teď,« svěřuje se Pepper de Callier. »Začínám Ejišem o Gilgamešovi. Čtu staré filozofy. Pro knihu si chodím do pražského knihkupectví Big Ben.«

Cítí se tu jako cizinec? »Termín cizinec teď definujeme nově,« říká. »Když mluvím s přáteli, říkám my v Praze, my v České republice. Ty nechci říct, že jsem Čech, ale žiju tady a cítím, že jsem součástí této společnosti. Jsem Američan a jsem na to hrdý. Ale zároveň jsem hrdý, žiju v jednom ze starobyklých skvostů Evropy. Globalizace přece znamená, že se z nás stávají obyvatelé planety, a zároveň zůstaneme spojeni se svými kořeny.«

Na další stěhování prý nepomýšlí. »Tohle náš domov,« říká. Uvažuje o domku na české venkově, možná i o bytě v Paříži. »Ale Praha naše základna,« zdůrazňuje.